

2023

Årligt statusbillede for tilsyn i anklagemyndigheden

Anklagemyndigheden skal gennem sit tilsyn med straffesagsbehandlingen sikre, at straffesagsbehandlingen hos politiet og anklagemyndigheden er faglig korrekt og ensartet, at afgørelser og beslutninger træffes på et objektivt og sagligt grundlag, og at enhver sag behandles så grundigt og hurtigt som muligt i lyset af sagens omfang, karakter og grovhed.

Tilsynet tilpasses det aktuelle risikobillede. Den centrale tilsynsplan danner rammen om anklagemyndighedens tilsynsarbejde. Den er dynamisk og består af generelle tilsynsområder og aktuelle tematisyn. Desuden udarbejder hver enkelt politikreds og statsadvokaterne en lokal tilsynsplan med henblik på identifikation og opfølgning på lokale risici og udfordringer.

I det følgende gøres status for hovedresultaterne af anklagemyndighedens tilsynsvirksomhed i 2023.

Marts 2024

Tilsynets hovedresultater

Generelle tilsynsområder

- Der har også i 2023 været fokus på sager om personfarlig kriminalitet, herunder vold- og voldtægtssager, og målsætningerne for sagsbehandlingstiden i disse sager blev opfyldt.
- Domfældelsesprocenten var 89 procent i 2023, og den var således inden for målsætningen om en domfældelsesprocent på 90 (+/- 5) procent. Domfældelsesprocenten ligger dermed på niveau med de foregående år.
- I 2023 har der ligeledes været et fortsat tilsynsmæssigt fokus rettet mod at nedbringe sagsbehandlingstiden i sager, der skal for Ungdomskriminalitetsnævnet (UKN-sager).
- Det tilsynsmæssige fokus på politikredsens henlæggelser af sager om it-relateret økonomisk kriminalitet, som det Nationale Center for IT-kriminalitet (NCIK) har oversendt til behandling i politikredsene, er fortsat i 2023.
- I 2023 har 6 personer været varetægtsfængslet i isolation i gennemsnit ca. 10 dage. Antallet af varetægtsfængslinger med en varighed på mere end 3 måneder er steget lidt i forhold til 2022, men er på niveau med antallet i 2021. Antallet af alle varetægtsforløb er faldet i forhold til 2022.
- Tilsynet med tilbageholdelse og enerumsanbringelse af mistænkte personer under 15 år i 2023 har vist, at antallet ligesom de foregående år ligger meget lavt.

Tematilsyn

- Der blev i 2023 afsluttet et tematilsyn om tilskæring af anklageskrifter i nævningsager. Nævningsager trækker store ressourcer hos både anklagemyndigheden og domstolene, og en hensigtsmæssig tilskæring af nævningsager vil kunne medvirke til at nedbringe sagsbehandlingstiden, herunder berammelsestiden ved domstolene. Tematilsynet havde fokus på at undersøge, om politikredsene i anklageskriftet kun havde medtaget forhold af betydning for sagens bevisbedømmelse i de(t) strafbærende forhold eller for strafudmålingen, eller om der med fordel kunne være foretaget (yderligere) tilskæring af sagen.
- Som led i tematilsynet fra 2022 om udvisningssager ankede statsadvokaterne i tilsynsperioden til landsretterne et større antal byretsdomme, hvor anklagemyndigheden ikke havde fået fuldt medhold i påstand om udvisning. En opsamling i efteråret 2023 på det foreløbige resultat af de ankede domme viste, at det endnu ikke var muligt at udlede generelle tendenser fra resultatet af afgjorte landsretssager. Når der formentlig medio 2024 foreligger et samlet billede af de sager, som

statsadvokaterne har anket til landsretterne for at prøve udvisningspåstanden, vil Rigsadvokaten se nærmere på, hvilke hovedtendenser, der eventuelt kan udledes, og om der måtte være grundlag for at iværksætte yderligere tiltag på området.

Opsamlinger på gennemførte tematisyn offentliggøres løbende på anklagemyndighedens hjemmeside og kan findes [her](#).

Det lokale tilsyn

- Statsadvokaterne har ansvaret for at føre løbende tilsyn med straffesagsbehandlingen i politikredsene og i National enhed for Særlig Kriminalitet (NSK).
- I 2023 har statsadvokaterne i sager, som blev forelagt eller behandlet af statsadvokaterne i 2. instans, givet feedback til politikredsene og NSK på enkeltsagsniveau med fokus på legalitet og kvalitet.
- De regionale statsadvokater har i samarbejde med politikredsene udarbejdet retningslinjer og procedurer i forhold til behandling af sager om påtaleopgivelse af blandt andet voldtægtssager med henblik på at minimere risikoen for fejl og sikre respektfuld og rettidig underretning af forurettede.
- Statsadvokaterne har fortsat fulgt domfældelsesprocenten i udvalgte politikredse og i NSK og løbende haft dialog med politikredsene og NSK om henlæggelsespraksis og kvalitetssikring i forbindelse med tiltalerejsning.
- De regionale statsadvokater har i det løbende tilsyn med politikredsene haft fokus på sagsbehandlingstiderne i voldtægtssagerne.
- Statsadvokaten for Særlig Kriminalitet (SSK) har i det løbende tilsyn med NSK haft fokus på langvarige sigtelser.
- Statsadvokaterne har i 2023 fulgt udviklingen i de langvarige varetægtsfængslinger i politikredsene og i NSK tæt, ligesom effektive procedurer for håndtering af sager med varetægtsarrestanter har været genstand for drøftelser ved tilsynsbesøgene i politikredsene og i NSK.
- Statsadvokaterne har også i 2023 fulgt udviklingen i antallet og karakteren af ulovlige indgreb i meddelelseshemmeligheden med fokus på at minimere risikoen for fejl.
- Statsadvokaten i København (SAK) har i 2023 i tilsynet med Grønlands Politi haft fokus på behandlingen af og kontrollen med sager vedrørende psykisk syge, mentalt retarderede samt personer, der idømmes forvaring. SAK har også løbende haft fokus på kredsens håndtering af sager vedrørende seksuelle overgreb, herunder overgreb mod børn,

nedbringelse af sagsbeholdningen samt sagsbehandlingstider.

- I tilsynet med Færøernes Politi har SAK i 2023 haft fokus på kredsens implementering af retningslinjer for indgreb i meddelelshemmeligheden og samarbejdet med Hvidvasksekretariatet.
- Statsadvokaterne har tillige godkendt politikredsene og NSK's lokale tilsynsplaner, som i 2023 indeholdt projekter vedrørende bl.a. kvalitet og fremdrift i retssagerne (herunder arrestantsagerne), styrket indsats i forhold til tilhold og stalking, fortsat fokus på undersøgelse af tiltaltes tilknytning til hjemlandet i sager med påstand om udvisning (udfærdigelse af rapporter i medfør af udlændingelovens § 26), tiltalepraksis i sager om psykisk vold, kvalitet i sager om personfarlig kriminalitet m.v. og indgreb i meddelelshemmeligheden. Færøernes Politis lokale tilsynsplan indeholdt i 2023 bl.a. projekter vedrørende brug af kontaktpersonordningen og bistandsadvokater, mens Grønlands Politi i sin lokale tilsynsplan bl.a. havde fortsat fokus på videoafhøringer af børn og sagsbehandlingstiden i sager om vold og voldtægt.
- Rigsadvokatens tilsyn med de regionale statsadvokater var i 2023 bl.a. koncentreret om udviklingen i antallet af de regionale statsadvokaters initiativankeindstillinger, landsretssager og erstatningssager. Statsadvokaternes behandling af NCIK-sager er også drøftet. Rigsadvokaten har endvidere godkendt statsadvokaternes lokale tilsynsplaner, der har haft fokus på kvaliteten i afgørelser i sager fra Den Uafhængige Politiklagemyndighed, kvaliteten i sagsbehandlingen af udvisningssager og tilsynet med sager om melde-, opholds- og underretningspligt, revurdering af verserende initiativanker, implementering af ny lovgivning og retspraksis samt statsadvokatopgaverne vedrørende Grønland.
- Rigsadvokatens tilsyn med SSK var i 2023 bl.a. koncentreret om SSK's tilsyn med og behandling af NCIK-sager. Rigsadvokaten har endvidere godkendt SSK's lokale tilsynsplan, der bl.a. har haft fokus på bistand til politikredsene i forhold til særligt vanskelige sager inden for økonomisk kriminalitet, herunder håndtering af skattesager, og kompetenceudvikling af anklagere i SSK.

For yderligere information om anklagemyndighedens tilsynsarbejde henvises til anklagemyndighedens hjemmeside.

Initiativer og udviklingstiltag

Anklagemyndigheden arbejder fortsat ud fra en strategisk tilgang til tilsynsvirksomheden, som skal bidrage til et skærpet fokus på væsentlige

forhold og risikofaktorer samt sikre, at der tidligt identificeres og tages hånd om de væsentligste udfordringer.

Som opfølgning på konstaterede sagsbehandlingsfejl i forbindelse med behandlingen af sager om påtaleopgivelse i bl.a. voldtægtssager har Rigsadvokaten i 2023 iværksat en række tilsynsmæssige tiltag med henblik på dels at imødegå fremtidige fejl i lignede sager dels at forbedre sagsbehandlingen og driftsstyringen i sager med påtaleopgivelser.

Som et led i et styrket tilsynsmæssigt fokus på dels sagsbehandlingstiden i voldtægtssager og sager, der skal for UKN, dels langvarige varetægtsfængslinger har Rigsadvokaten i 2023 arbejdet på at udvikle yderligere data til understøttelse af det målrettede tilsyn med områderne.

Oplysninger om sagsbehandlingstiden i UKN-sager indgår tillige i Rigsadvokatens ledelsesinformation til de regionale statsadvokater og koncernledelsen for derved at øge det ledelsesmæssige fokus på området.

I relation til tilsynet med de langvarige varetægtsfængslinger er der endvidere mellem Rigsadvokaten og statsadvokaterne aftalt nogle kvalitative parametre for politikredsene og NSK's afrapporteringer, der sikrer ensartede og sammenlignelige data, så statsadvokaterne kan følge området tættere.

I forlængelse af tidligere gennemførte tematilsyn om dels videoafhøring af børn og dels politikredsene brug af kontaktpersonordningen iværksatte Rigspolitiet i 2023 i samarbejde med Rigsadvokaten, at udvalgte nøgletal for henholdsvis sager med videoafhøring af børn og anvendelse af kontaktpersonordningen nu fremgår af Rigspolitiets ledelsesinformation for dermed at sikre et fortsat løbende fokus på områderne.

For at kunne gribe ind på områder, hvor der er udfordringer eller potentiale for forbedringer, mødes Rigsadvokaten og statsadvokaterne hvert kvartal for i fællesskab at analysere data og identificere hovedtendenser i udviklingen i politikredsene. Det drøftes herunder, om der er tendenser, som giver anledning til yderligere opmærksomhed og eventuel iværksættelse af tilsynsmæssige tiltag. I 2023 har der på møderne bl.a. været fokus på sagsbehandlingstiden i voldtægtssager og UKN-sager samt langvarige varetægtsfængslinger. I 2023 har der desuden været fokus på proces og værktøjer med henblik på at understøtte arbejdet med de lokale tilsynsplaner, herunder i forhold til udvælgelse af og opfølgning på lokale tilsynsaktiviteter.

Statsadvokaten i København har fra 2023 overtaget opgaven fra Rigsadvokaten med at føre tilsyn med Grønlands Politi som led i implementeringen af politireformen i Grønland. Statsadvokaten i København har således tilsynet med begge de nordatlantiske politikredse.

Rigsadvokatens bemærkninger

Også i 2023 har der været fokus på at nedbringe sagsbehandlingstiden i straffesager og reducere sagsbeholdningen som led i flerårsaftalen 2021-2023 for politiet og anklagemyndigheden. Både i politiet og anklagemyndigheden har det meget store arbejde i forbindelse hermed præget året.

Det er Rigsadvokatens vurdering, at anklagemyndigheden i 2023 har arbejdet målrettet og effektivt med straffesagsbehandlingen.

Rigsadvokaten finder samlet set, at resultaterne af tilsynet i 2023 har været tilfredsstillende.
